

بررسی الگوهای معماری پایدار در اقلیم سرد نمونه موردی خانه های سنتی شهر تبریز

آيسان عباس پور^{۱*}، ليلا زرين^۲

۱- گروه هنر و معماری، واحد بین المللی جلفا ، دانشگاه آزاد اسلامی، جلفا، ایران . Aysan.abbaspour@yahoo.com

۲- گروه هنر و معماری، واحد میاندوآب ، دانشگاه آزاد اسلامی، میاندوآب، ایران

چکیده

چالش معماری پایدار در ارتباط با یک راه حل جامع برای ملاحظات محیطی و درعین حال برای بدست آوردن سطح کیفیت زندگی و ارزش های فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و آسایشی می باشد. هر ساختمان باید به گونه ای طراحی شود که استفاده از منابع جدید را به حداقل برساند و در پایان عمر مفید خود، منبعی برای ایجاد سازه های دیگر بوجود بیاورد. اگر چه جهت گیری این اصل، همچون سایر اصول اشاره شده به سوی ساختمانهای جدید است، ولی باید یادآور شد که اغلب منابع موجود در جهان در محیط مصنوعی فعلی بکار گرفته شده اند و ترمیم و ارتقاء وضعیت ساختمانهای فعلی برای کاهش اثرات زیست محیطی امری است که از اهمیتی برابر با خلق سازه های جدید برخوردار است. در معماری پایدار که در برگیرنده مفاهیم و اصول توسعه پایدار در حوزه معماری است ساختمان نه تنها خود را با شرایط اقلیمی منطقه تطبیق میدهد، بلکه با بهره گیری از بوم شناسی، که تاکید بر قابلیت تلفیق ساختمان با عوامل محیطی دارد، سعی در نیل به کیفیات فضایی، کالبد و فرم مناسب در طراحی معماری دارد. از این رو ما به بررسی عوامل پایدار در خانه های قدیمی در اقلیم سردسیر ایران، شهر تبریز، می پردازیم. بل کمی تأمل و مطالعه در بناهای سنتی در می یابیم که در خیلی از این بناها، شرایط فرهنگی، اقلیمی، اصالت و مصالح کاملاً رعایت شده است. اما با نیازهای معماری این زمان و نوع زندگی شهرنشینی و محدودیت های موجود هماهنگ نمی باشند. در مباحث نوین معماری پایدار سعی بر آن است، تا از اثرات منفی معماری جدید بر محیط زیست کاسته شود و در عوض با بکارگیری مواد و مصالح همگون با محیط و طراحی ویژه اقلیمی در مصرف انرژی صرفه جویی به عمل آید. ب توجه به زندگی و نیازهای امروزی معماری و محدودیت در زمینه منابع انرژی یک سری شاخص های کلی را می توان به عنوان اصول معماری پایدار در این اقلیم معرفی کرد، که در این پژوهش به این شاخص ها پرداخته ایم.

واژه های کلیدی: معماری پایدار، بوم شناسی، اقلیم سرد، شهر تبریز

۱- مقدمه

نگاهی گذرا به معماری بومی مناطق مختلف ایران، حکایت از شناخت خصوصیات محیطی، بخصوص اقلیمی پهنه های متنوع ایران، چاره اندیشی هوشمندانه نیاکان ما برای استفاده هرچه بیشتر از مواهب طبیعی و مقابله با مشکلات و ناهنجاری های اقلیمی-محیطی آن دارد. نظریه توسعه پایدار و در پی آن معماری پایدار از بحث انگیزترین موضوعات معماری معاصر است. معماری پایدار دغدغه اصلی آن مربوط به مساله محیط زیست است از تمامی گرایش های پیشین که به مساله تقلیل